

ZAMONAMIZGA ONA TILI FANINING AHAMIYAT

Achilova Nasiba Saidovna

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti akademik litseyi,
ona tili va adabiyot fani o'qituvchisi.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15332650>

Annotatsiya. Ushbu maqolada ona tili fanining o'quvchilar va jamiyat uchun ahamiyati batafsil tahlil qilinadi. Maqola ona tilining milliy madaniyatdagi o'rni, ta'lim tizimidagi roli, shaxsiy rivojlanishdagi ta'siri, shuningdek, o'zbek tilining hozirgi holati va rivojlanish istiqbollari haqida so'z yuritadi. Ona tili fanini o'rganish, nafaqat tilni mukammal bilish, balki o'quvchilarning fikrlash qobiliyatini, ijtimoiy va kasbiy muvaffaqiyatlarini oshirishga yordam beradi. Maqola ona tilini o'rganishning metodologik yondashuvlari, o'qitishda qo'llaniladigan innovatsion metodlar hamda tilni saqlash va rivojlantirish masalalariga e'tibor qaratadi.

Kalit so'zlar: Ona tili, O'quvchilar, Milliy madaniyat, Ta'lim tizimi, Shaxsiy rivojlanish, Seysmik xavfsizlik, Nutq madaniyati, O'zbek tili, Ta'lim metodikasi, Tilshunoslik, Madaniy meros, O'zbekistonda til rivoji, Adabiyot, Ta'limda innovatsiyalar.

THE IMPORTANCE OF NATIVE LANGUAGE SCIENCE IN OUR TIME

Abstract. This article analyzes in detail the importance of native language science for students and society. The article discusses the place of the native language in the national culture, its role in the education system, its influence on personal development, as well as the current state and development prospects of the Uzbek language. Studying native language science helps not only to master the language perfectly, but also to increase students' thinking skills, social and professional success. The article focuses on methodological approaches to studying the native language, innovative methods used in teaching, and issues of preserving and developing the language.

Keywords: Native language, Students, National culture, Education system, Personal development, Seismic safety, Speech culture, Uzbek language, Educational methodology, Linguistics, Cultural heritage, Language development in Uzbekistan, Literature, Innovations in education.

ЗНАЧЕНИЕ НАУКИ О РОДНОМ ЯЗЫКЕ В НАШЕ ВРЕМЯ

Аннотация. В статье дается подробный анализ важности изучения родного языка для студентов и общества. В статье рассматривается место родного языка в национальной культуре, его роль в системе образования, его влияние на развитие личности, а также современное состояние и перспективы развития узбекского языка.

Изучение предмета родного языка не только помогает учащимся овладеть языком, но и способствует улучшению их мыслительных навыков, достижению социальных и

профессиональных успехов. В статье рассматриваются методические подходы к изучению родного языка, инновационные методы обучения, вопросы сохранения и развития языка.

Ключевые слова: Родной язык, Учащиеся, Национальная культура, Система образования, Развитие личности, Сейсмическая безопасность, Культура речи, Узбекский язык, Методология обучения, Лингвистика, Культурное наследие, Развитие языков в Узбекистане, Литература, Инновации в образовании.

Ona tili – har bir insonning dunyoqarashi, hayotiy tajribasi va madaniy merosini ifodalovchi eng muhim vositadir. U har qanday millat uchun o'zligini anglash va o'z madaniyatini saqlab qolishning asosi hisoblanadi. Ona tilini o'rganish, uning boyligini va o'ziga xos xususiyatlarini anglash, nafaqat tilshunoslik nuqtai nazaridan, balki jamiyat, ijtimoiy hayot va insonning shaxsiy rivojlanishi uchun ham muhimdir.

O'zbekistonda ona tili fanining ahamiyati beqiyosdir. Bu nafaqat o'zbek tilini o'rganish, balki milliy madaniyatni, tarixni va o'zligimizni anglashda muhim o'rin tutadi. Ona tili fanini o'rganish va unga hurmat ko'rsatish, yosh avlodni shakllantirishda katta rol o'ynaydi.

Ona tilining milliy va madaniy ahamiyati

Ona tili har bir millatning o'ziga xosligini ifodalovchi eng asosiy vositadir. U xalqning tarixiy yodgorligi, madaniyati va dunyoqarashini aks ettiradi. Til orqali millat o'zining qadriyatlarini, urf-odatlarini, adabiyotini va san'atini avlodlardan avlodga yetkazib keladi. Ona tili o'zining boy leksikasi, grammatikasi va tilshunoslik xususiyatlari bilan xalqning o'tmishini va bugungi kunda ijtimoiy va siyosiy hayotini shakllantiradi.

Ona tilining madaniy ahamiyati haqida gapirganda, tilning jamiyatdagi kommunikativ rolini alohida ta'kidlash lozim. Tili o'zbek xalqining jamiyatdagi o'zaro aloqalarini, o'rtadagi ijtimoiy munosabatlarni hamda o'zaro tushunishni ta'minlaydi. Bu, o'z navbatida, jamiyatning mustahkamligini va birligini ta'minlashga yordam beradi. Ona tili bilan milliy madaniyatning birligi o'rtasida to'g'ridan-to'g'ri aloqalar mavjud.

Ona tili fanining ta'limdagi roli

Ona tili fanining ta'limdagi roli juda katta. Darsda ona tilini o'rganish, avvalo, o'quvchilarga o'z tilini to'g'ri va yaxshi bilish, gapirish va yozish ko'nikmalarini oshirishga yordam beradi. Shuningdek, ona tili darslari orqali o'quvchilar nutq madaniyati, imlo, tinish belgilari, sintaksis va grammatikaning asosiy qoidalari bilan tanishadilar.

Ta'lim tizimida ona tili fanining o'rni o'quvchilarni mustahkam bilim va ko'nikmalar bilan ta'minlashdan iborat.

Ona tili fanini mukammal o'rganish, o'quvchilarni o'z fikrlarini aniq, ravon va to'g'ri ifodalashga o'rgatadi. Bu, o'z navbatida, ularning ijtimoiy va kasbiy hayotida muvaffaqiyatga erishishlariga yordam beradi.

Ona tili fanini o'rganish orqali o'quvchilar:

- O'z fikrlarini aniq, mantiqiy va to'g'ri ifodalashga o'rganadilar.
- Ijtimoiy muhitda o'zini erkin va ishonch bilan tutishni o'rganadilar.
- Nutq madaniyati va ifodalashning xilma-xilligini o'rganadilar.
- Milliy adabiyot va san'atni yanada chuqurroq anglashadi.

Ona tili fanining shaxsiy rivojlanishdagi o'rni

Ona tili nafaqat jamiyatda o'zaro aloqalarni ta'minlovchi vosita, balki insonning shaxsiy rivojlanishiga ham katta ta'sir ko'rsatadi. Ona tilini yaxshi bilish va undan samarali foydalanish, insonning fikrlash qobiliyatini, dunyoqarashini va ijtimoiy pozitsiyasini shakllantiradi. Ona tilining boyligi va xilma-xilligi insonning ijodkorligini va tafakkurini rivojlantirishga yordam beradi.

Ona tili, shuningdek, psixologik jihatdan ham muhimdir. Yaxshi til ko'nikmalariga ega bo'lgan inson o'zini yanada ishonchli va erkin his qiladi. Tilni yaxshi bilish o'quvchining o'zini ifodalashdagi noaniqliklarni bartaraf etadi va bu uning o'z-o'ziga ishonchini oshiradi. Bunday qobiliyatlar esa, o'z navbatida, insonning ijtimoiy va professional muvaffaqiyatlariga ta'sir ko'rsatadi.

O'zbek tilining hozirgi holati va rivojlanishi

O'zbek tili, bugungi kunda davlat tili sifatida yuksak darajada rivojlanmoqda.

O'zbekiston Respublikasi mustaqillikka erishganidan so'ng, ona tili va madaniyatini rivojlantirishga katta e'tibor qaratilmoqda. O'zbek tilining rivojlanishiga, ilm-fan, ta'lim va texnologiyalar sohasidagi yuksalishga qarab, til o'zining yangi ko'rinishlarini shakllantirmoqda.

Bundan tashqari, O'zbekistonning turli hududlarida va chet elda yashayotgan o'zbeklar orasida ham ona tilining saqlanib qolishi uchun ko'plab tadbirlar amalga oshirilmoqda. Tashkil etilgan ilmiy tadqiqotlar, tilshunoslik konferensiyalari va simpoziumlar, ona tilining rivojlanishi va uning ahamiyatini targ'ib qilishga qaratilgan tadbirlar juda muhimdir.

Ona tili fanini o'qitish metodikasi

Ona tili fanini samarali o'qitish uchun bir qator metodik yondashuvlar qo'llaniladi. Bu metodlar o'quvchilarga tilni o'rganishning eng samarali yo'llarini taqdim etadi. Masalan, ona tili darslarida kommunikativ yondashuvlar, interfaol metodlar, guruh ishlari va amaliy mashg'ulotlar yordamida o'quvchilarni faol ishtirok etishga undash mumkin.

Dars davomida o'quvchilarga tilning har bir aspektini (nutq madaniyati, grammatika, fonetika, leksika va boshqalar) o'rganish, ularni ko'nikmalarini rivojlantirish va ularga nutqni

to'g'ri va ravon qilishni o'rgatish zarur. Yangi pedagogik texnologiyalarni qo'llash orqali o'quvchilarning qiziqishini oshirish va ularni ilmiy xulosa qilishga o'rgatish mumkin.

Ona tili va dunyo tillarining o'zaro ta'siri

Globalizatsiya davrida til o'rgatish masalalari butun dunyo miqyosida dolzarb bo'lib qolmoqda. Hozirgi kunda ona tilining o'ziga xos xususiyatlarini saqlash va rivojlantirish bilan birga, boshqa tillarni o'rganish ham muhim ahamiyat kasb etadi. Dunyo tillarini o'rganish, o'zbek tilini saqlash va rivojlantirishga yordam beradi. Boshqa tillar orqali boshqa xalqlarning madaniyatini o'rganish, o'z tili va madaniyatiga bo'lgan hurmatni oshiradi.

Xulosa

Ona tili fanining ahamiyati o'quvchilarning ilmiy, madaniy va shaxsiy rivojlanishida muhim o'rin tutadi. O'zbek tilining rivojlanishi, uning boyligini anglash, tilshunoslik va madaniyatga oid bilimlarni oshirish, jamiyatda to'g'ri muloqot qilishda katta rol o'ynaydi. Ona tili, shubhasiz, har bir xalqning ma'naviy, madaniy va intellektual rivojlanishining asosidir.

O'zbekistonda ona tili fanini o'qitish va o'rganish jarayoni, nafaqat milliy o'zlikni saqlash, balki butun jahon madaniyati bilan hamkorlikni yanada rivojlantirishga xizmat qiladi.

REFERENCES

1. Abdullaev, I. (2020). *Ona tili va uning ta'limdagi ahamiyati*. Tashkent: O'zbekiston Respublikasi Ta'lim vazirligi.
2. G'ulomov, N. (2019). *O'zbek tili fanini o'qitish metodikasi*. Toshkent: O'zbekiston pedagogika nashriyoti.
3. Ismoilov, S. (2021). *Ona tilining jamiyatdagi o'rni va ahamiyati*. Toshkent: O'zbekiston nashriyoti.
4. Karimov, R. (2018). *Ona tili va milliy madaniyat*. Toshkent: O'zbekiston akademik nashriyoti.
5. Mavlonov, A. (2020). *Zamonaviy pedagogik metodlar va ularning til o'qitishdagi roli*. Toshkent: O'zbekiston davlat nashriyoti.
6. Qodirov, D. (2021). *Tilshunoslik asoslari va ona tili*. Toshkent: Fan va ta'lim nashriyoti.
7. Shamsiev, M. (2017). *Ona tili fanini o'qitish metodikalari*. Toshkent: O'zbekiston pedagogikasi nashriyoti.